

**Съюзът на лесовъдите в България
Ви пожелава Весела Коледа
и щастлива Нова година!**

**115
СЛБ ГОДИНИ**

Редан
Сейтханов
Йордан
Д. ДЯНОВ

Българска

ISSN 1312-7055

Издание
на Съюза
на лесовъдите
в България

ГОРА

Брой 5 (99), год. XX, декември 2024 г., София 1303, ул. "Антим I" №17

www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bggora@abv.bg

Управителният съвет подкрепи декларацията на СЛБ за самостоятелно горско ведомство

На 14 ноември се проведе заседание на Управителния съвет на СЛБ. Присъствалите в залата 21 членове на УС, както и 5 членове, участвали онлайн, осигуриха необходимия кворум. На заседанието присъства като гост д-р инж. Мирослав Маринов, зам.-министър на земеделието и храните.

Бяха обсъдени и приети няколко неотложни решения. Бе приет предварителният отчет за дейността на СЛБ за 2024 г., предварителният отчет на бюджета за 2024 г. и проектобюджетът за 2025 година. По време на дискусиата бяха направени и приети разумни бележки и предложения. Бе споделена тревогата относно кризата на пазара на дървесина и независимо от проведените срещи с представители на браншови организации и директорите на ДГП прогнозите остават неблагоприятни. От една страна, заради военните конфликти в Близкия Изток и Украйна, което ограничава търсенето на крайни продукти, от друга, търсенето на дървесина за механична преработка ще се ограничи и с очакваното прекратяване на дейността на „Монди“ - гр. Стамболлийски. Намалването на приходите в държавните предприятия ще наложи ограничения на разходите, което означава и възможни съкращения на хора. Като временно решение се прие да подкрепим отмяната поне с една година на влизането в действие на Регламент 1115 на Европейската комисия за предоставянето на пазара на ЕС и за износ от ЕС на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите, както и за отмяна на Регламент (ЕС) № 995/2010 (*публикуваме на стр. 3 представянето на регламентите от д-р инж. Деница Пандева от ИАГ*).

Взехме участие в изготвяне на промени в Наредба 9 за защита на горските територии от болести, вредители и други повреди. Има много бележки и вероятно няма да бъдат приети. Сериозна полемика предизвикват предложените промени в Наредба 8 за сечите в горите, което налага да се обяснява на заинтересованите страни, че единственият начин да се запази работната ръка и някакъв обем на дърводобива е да се разчита на повече механизация и промени в интензивността на отгледните сечи. Предстои приемането на отчета на изпълнението и оценката на резултатите от прилагането на предвидените в Стратегическия план за развитие на горския сектор (СПРГС) 2014 - 2023 г. цели и дейности, както и последващата оценка на резултатите от прилагането на СПРГС, който очаква утвърждаване.

Инж. Никола Каварджиков представи напредъка на ремонта на офис за РС на СЛБ в Пловдив. Част от необходимите средства за ремонта (4000 лв.) бяха осигурени от ЮЦДП - Смолян, а останалите средства за довършване предстои да се

осигурят от бюджета на СЛБ. Ремонтът и освежаването на централния офис на СЛБ в София са извършени със собствени средства от бюджета на Съюза.

Инж. Златан Механджийски представи предложение от РС - Пловдив, да се предприемат действия за промяна на категорията на труд на служителите в горските стопанства, особено на тези, които участват в гасенето на горските пожари, както и на работещите на открито. Съвместно със синдикатите ще се предприемат съответните действия.

УС взе решение и свиква общото събрание на сдружението на 27.03.2025 г. от 10,30 ч. в Лесотехническия университет (*пълният текст на поканата е на стр. 1*). Представителността за Общото събрание бе приета съгласно наложената традиция - участие на членовете на УС на СЛБ и на представителите на РС, като по един представител от дружествата с брой на членската маса до 150 членове и по двама представители от дружествата с членска маса над 150 членове. Налага се да се проведат събрания в Ловеч и Сливен, за да се изберат регионалните съвети на СЛБ.

Бяха приети състав на Организационния комитет и предварителна програма за организацията и провеждането на XXI конгрес на Съюза на европейските лесовъди, на който СЛБ е домакин на 11 - 14.09.2025 г. в Русе.

Декларацията за единно горско ведомство бе подкрепена единодушно и УС даде мандат на проф. Палигоров да я публикува и да я изпрати за запознаване на всички представени партии в парламента, НПО и други заинтересовани организации.

По въпроса за статута на ДГП и техните подразделения зам.-министърът Маринов запозна членовете на УС с резултатите от проведените срещи в Министерството на финансите и с Европейската комисия, съвместно с всички институции от България и всеки момент се очаква писмо за запазването на настоящата форма на управление на държавните предприятия.

Прие се решение за обявяване на конкурс за възлагане на поддръжката на интернет страницата на СЛБ, като се заделят средства от бюджета на Съюза в размер на 2400 лв. за първите 6 месеца за заплащане на лицето, което ще поддържа страницата. Сумата е уточнена в предварителни разговори с потенциални кандидати (*обявата е на стр. 1*).

УС бе запознат с резултатите от срещата между дружествата на ветераните и действащи лесовъди от РДГ - Благоевград и РДГ - Кюстендил. Подготвено е обръщение към колегите и всички заинтересовани страни (*четете на стр. 6*). Отправена е покана към проф. Иван Палигоров за включването му в нови такива срещи.

Отчет за дейността на Съюза на лесовъдите в България през 2024 година

Провеждаме заседанието на УС в 115-та година от основаването на Съюза на лесовъдите в България. За мен е голяма чест да ви поздравя и да ви пожелаем здраве, нови професионални успехи и много търпение и постоенство в нашата неуморна работа за опазване и утвърждаване на авторитета на нашата благородна професия! Позволявам си само накратко да отбележа резултатите от дейността на Съюза през 2024 г. и напредъка в постигането на поставените в Мандатната програма цели. Подробна информация за направеното е публикувана в нашия печатен орган вестник „Българска гора“.

СЛБ отстоява провеждането на дългосрочна научно-боснована горска политика

За постигането на тази цел основен акцент бе работата на представители на СЛБ в Националния съвет по горите. Изразихме несъгласие с решение № 1042 на МС от 21.12.2022 г. и подкрепихме необходимостта от обществено обсъждане на преобразуването на държавните горски предприятия по Закона за публичните предприятия. Включихме се в обсъждане в работните групи за промени в Наредба 1 за контрола и

опазването на горските територии, Наредба 8 за сечите в горите, Наредба 5 за строителството в горските територии без промяна на предназначението, като от името на ръководството на СЛБ изразихме подкрепа на предлаганите текстове.

Кризата на пазара на дървесина наложи и се включихме в няколко срещи с представители на браншови организации, с директорите на държавните горски предприятия, за да се търси изход от нея преди края на 2024 година. Прогнозите

(На стр. 2)

Абсолвентите в Лесотехническия университет получиха дипломите

На стр. 4

И по-високо, и по-любимо от Витоша няма

На стр. 8

ОБЯВА

Ръководството на Съюза на лесовъдите в България обявява конкурс за поддръжка на Интернет страницата на СЛБ.

Срок да подаване на документи - CV и мотивационно писмо, е до 22.01.2025 г. в Офиса на СЛБ, София, ул. „Антим I“ № 17, 2 ет., стая 219 или на електронна поща paligorov@gmail.com

СЪЮЗ НА ЛЕСОВЪДИТЕ В БЪЛГАРИЯ
София, 1303, ул. „Антим I“ № 17 тел.: 02 9818632

Изм. №
София, 2023 г.

ДО
ИНЖ.
ЧЛЕН НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА СЛБ
ИНЖ.
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕГИОНАЛНИЯ СЪВЕТ
НА СЛБ
ИНЖ.
ДЕЛЕГАТ НА ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА СЛБ

ПОКАНА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН/ГОСПОЖО.....
На основание на чл. 18, ал. 1 и при условията на чл. 19, ал. 1 и ал. 2 от Устава на СЛБ Управителният съвет на Съюза на лесовъдите в България свиква Общо събрание на сдружението на 27.03.2025 г. (четвъртък) от 10.30 ч. в зала „Акад. Мако Даков“ на централната сграда на Лесотехническия университет, София, бул. „Климент Охридски“ № 10.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Приемане на отчета за дейността на СЛБ за 2024 година.
2. Приемане на отчета за изпълнение на бюджета за 2024 г. и ГФО.
3. Вземане на решение за попълване на състава на УС.
4. Приемане на проект за бюджет за 2025 година.
5. Разни.

Заседанието да се проведе присъствено. При евентуална неблагоприятна епидемична обстановка или форсмажорни обстоятелства заседанието на ОС на СЛБ да се проведе неприсъствено, в същия ден и час, като техническите подробности по провеждането ще се уточнят в периода до 25.03.2025 година.

Предлага на РС на СЛБ в Ловеч и Сливен в периода януари - 25. 02. 2025 г. да се проведат отчетно-изборни събрания във всички дружества и да се предложат делегати на ОС и членове на УС на СЛБ до 28.02.2025 година.

В съответствие с изискванията на чл. 17, ал. 2 и чл. 20, ал. 2 от Устава на СЛБ УС определи норма на представителство в състава на ОС: всички членове на УС да са делегати, плюс още 1 делегат на организации с до 150 членове и още 2 делегати при организации с над 150 членове. Поканата до избраните за делегати на Общото събрание да бъде изпратена по електронната поща чрез председателите на Регионалните съвети на СЛБ и да бъде публикувана на страниците на в. „Българска гора“.

Участието в заседанието на ОС на СЛБ е задължително. За информация за материалите за заседанието, както и за потвърждение за участието да се поддържа връзка с офиса на СЛБ със секретаря на СЛБ инж. Любен Желев на тел. 0885841628, не по-късно от 25.03.2025 година.

Председател на СЛБ
Проф. д-р Иван Палигоров

Отчет за дейността на Съюза на лесовъдите в България през 2024 година

(От стр. 1)

обаче са много неблагоприятни, особено ако се задълбочат военните конфликти в Близкия Изток и Украйна, което ще ограничи търсенето на крайни продукти. Търсенето на дървесина за механична преработка ще се ограничи и с очакваното прекратяване на дейността на „Монди“ - гр. Стамболийски. Не бива да се подценява намаляването на приходите в ДГП, защото трябва да се ограничат много разходите, което означава и съкращения на хора. Като временно решение следва да подкрепим отмяната поне с една година на влизането в действие на Регламент 1115 на Европейската комисия за предоставяне на пазара на ЕС и за износ от ЕС на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите, както и за отмяна на Регламент (ЕС) № 995/2010.

Предстои обсъждане на промени в Наредба 9 за защита на горските територии от болести, вредители и други повреди. Докладът е при изпълнителния директор на ИАГ, но има много бележки по предлаганите промени, които вероятно няма да бъдат приети. Участвахме в приемането на отчета на изпълнението и оценката на резултатите от прилагането на предвидените в Стратегическия план за развитие на горския сектор (СПРГС) 2014 - 2023 г. цели и дейности, както и последващата оценка на резултатите от прилагането на СПРГС, който бе представен на изпълнителния директор на ИАГ за утвърждаване.

Ръководството на Съюза винаги е заемало принципна позиция при предложения за реформи и за усъвършенстване на нормативната база промените да се обсъждат широко и да се спазват изискванията на професионализма и на лесовъдската етика и морал. Няма обективна причина да не се постъпва така и в бъдеще.

Дейности за утвърждаване на авторитета на професията и на СЛБ

Поддържането на непосредствен контакт и откритото представяне на позицията на ръководството на СЛБ в срещите с ръководството на МЗХ, ИАГ и държавните предприятия по всички въпроси, засягащи устойчивото развитие и умножаването на горското богатство на България, продължи да изгражда доверие и предвидимост във взаимоотношенията. Така е и в някои регионални съвети, с неуморна работа на хората по места в регионалните дирекции по горите и държавните горски и ловни стопанства. Ръководството на СЛБ ще продължи да поддържа по-близки, а още по-добре - непосредствени контакти, с регионалните структури и дружествата по места. Потърсихме нов подход и бяха избрани нови регионални координатори в Благоевград, Бургас, Велико Търново, а поради преместване на д-р инж. Йоана Йолова в РДГ - София, ще се наложи да се намери координатор в Регионалния съвет - Ловеч.

За да потвърди високото доверие, СЛБ през 2023 г. проведе процедурата за избор на носителите на приза „Лесовъд на годината 2023“. Със заповед на председателя на СЛБ Централната комисия разгледа постъпили 24 номинации от регионалните съвети и дружества на СЛБ за общо 24-ма лесовъди и за „Лесовъд на годината“ за 2023 г. определи инж. Здравко Бакалов - директор ЮЦДП - Смолян, с подгласници: инж. Николай Вълчанов - директор ДГС - Царево (ЮИДП - Сливен), инж. Антон Бамбалов - зам.-директор на РДГ - Пловдив, инж. Иван Герин - зам.-директор на ДГС - Елешница (ЮЗДП - Благоевград). За носител на приза „За цялостен лесовъдски принос“ е определен инж. Здравко Тодоров - директор на РДГ - Кюстендил. За носител на приза „За значителен принос за популяризиране и повишаване на имиджа на лесовъдската професия“ - инж. Николай Василев - началник-отдел в МЗХ. Наградите бяха връчени тържествено на откриването на Седмицата на гората 2024 г. в Сливен. Като цяло може да се отбележи, че се номинират и избират достойни колеги, допринасящи за имиджа на лесовъдската професия. Подробно информация бе публикувана във в. „Българска гора“ и сп. „Гора“.

На заседание на УС и на ОС на СЛБ бяха обсъдени и приети категорични становища в защита на професионализма, на лесовъдската етика и морал. Имаме активно участие в срещи и дискусии по проблемите в горския сектор, свързани с добива и преработката на дървесината. Като най-активни в това отношение бяха сдруженията на преработвателите на дървесина в Троян и в област Благоевград.

Сериозно изпитание за колегията бяха големите горски пожари през лятото на 2024 г., когато бяха опожарени над 150 000 ха горски площи, изгоряха къщи в няколко села, като в над 67 % от случаите причината за огнената стихия е била човешка небрежност. Трябва да се продължи работата и да се удвоят усилията за повишаване на категорията труд на заетите в горското стопанство - техник-лесовъди, лесничей, старши лесничей, зам.-директори, директори, таксатори и проектанти, работата на които е на терен и които участват в потушаването на горски пожари. Необходимо е оборудването им със специализирана за съответната дейност екипировка, а участващите в локализиране или потушаване на горски пожари да бъдат снабдени с екипировка, която притежават колегите от противопожарната и аварийната безопасност. Надяваме се, че ще получим подкрепа от ръководството на МЗХ, както и от участниците от междуведомствената комисия, създадена по заповед на министър-председателя, за да можем по-успешно да се справяме с горските пожари, както и своевременно да се подготвим за възстановяване на опожарените площи.

СЛБ в защита на колегията при кадрови промени
Особено напрежение всяват шумно огласените обвинения за участие на колеги в лобизъм и политически зависимости, в корупционни практики, икономически зависимости и други. Вярно е, когато има доказани нарушения, се предприемат незабавни мерки. Опитите да се противопоставим на порочната практика да се огласяват непроверени и недоказани факти не са успешни засега. Това е показател за дълбокото проникване на политиката в системата ни, особено на местно равнище. Неприятен е фактът, че няма механизъм, по който да

защитим колегите, ако изнесените факти не се докажат, за да се възстанови доброто им име, както и това на професията. Настоятелността ни, макар критикувана от някои колеги и заинтересованите страни, бе причина да бъдат направени уверени стъпки в посока на прозрачност и откритост, за намиране на работа на уволнените и преместени колеги, но за съжаление не винаги успяваме и губим подготвени хора, които напускат професията. Това са възможностите на СЛБ да поставя на най-високо равнище нерешените проблеми, но не чрез медиите, а директно в контакт с ръководствата на МЗХ и централното горско ведомство.

В изпълнение на препоръки на членовете на УС за предприемане на действия за преодоляване на негативния образ на колегията ръководството на СЛБ участва в срещи с журналисти. Продължи и особено важната работа на представителите на СЛБ с подрастващите, местните НПО и гражданите за защита на Българската гора. В много регионални съвети се организират съвместни инициативи с училищата и се провеждат конкурси за детска рисунка, организират се залесявания и други мероприятия.

Продължи работата по всички постъпили жалби, като в мнозинството от случаите е намирано подходящото решение. За съжаление, от единични случаи на нарушения и незаконни практики в общественото пространство се налага разбирането, че всички лесовъди са корумпирани и са свързани с политически или икономически зависимости. Много трудно се противопоставяме на това, особено когато обвиненията са неоснователни. Тежи ни и наследството от дълбоки междуличностни конфликти, които се реактивират през определен период и в които трудно може да се вземе страна. При всички случаи е необходимо непрекъснато да се връщаме към правилата за лесовъдска етика, приети при възстановяването на СЛБ през 1990 година.

Дейност за повишаване на имиджа на лесовъдската професия

Съюзът продължава да полага усилия, водещи до по-добра видимост на дейността на СЛБ, за информираността и интерактивната връзка с членовете на организацията и с цялата лесовъдска колегия. Страница на Съюза в интернет е в новия дизайн, но ще трябва да се предприемат действия за поддържането и подновяването ѝ. Търсим сътрудник за поддържане на страницата повече от година, но засега не можем да намерим кандидати. Налага се в новия бюджет да се обсъди възможност за заплащане на такъв сътрудник от бюджета на СЛБ и страницата да се ползва интерактивно - за дискусия, за поставяне на въпроси или споделяне на мнения, обсъждане на проекти за промени в нормативната база и в стратегическите документи за управление на горското стопанство у нас и в Европа, каквато бе целта на създаването ѝ.

Продължи работата за популяризиране на историята и традициите на горското дело у нас. Основен инструмент е издаването на вестник „Българска гора“. Адмирации заслужават главният редактор инж. Богдан Богданов, Светлана Бънзарова и Ваня Кисьова, Редакционният съвет и секретарят на СЛБ - инж. Любен Желев. Вестникът има утвърдени рубрики, които се харесват на читателите, но е необходимо да се увеличат материалите от регионалните ни кореспонденти за дейността на колегите по места.

Работим по абонаментната кампания за вестника за 2025 година. За съжаление, един от рекламодателите ни „Агроланд - България“ АД се отказа, което ни затруднява финансово, но все още имаме някои резерви. Разпространението на годишния календар за 2024 г. малко се забави, но успяхме да се справим. Договорихме финансовото подпомагане, одобрихме дизайна на годишния календар на СЛБ за 2025 г. и той вече е отпечатан.

Бе продължена една от най-добрите ни традиции - да се подкрепят дружествата на лесовъдите ветерани. Проведени бяха срещи на лесовъдите ветерани от области София, Благоевград и Пазарджик. Софийските ветерани проведоха пътуващ семинар в УОГС „Петрохан“ - с. Бързия, организиран от инж. Емил Ракъджиев и подкрепен финансово от СЛБ и директора на СЗДП - Враца инж. Ваня Каменова. Ветераните бяха посрещнати в Клисурския манастир от дългогодишния бивш директор на УОГС д-р инж. Димитър Вълков, един от носителите на приза „Лесовъд на годината“, който разказа интересни факти от историята и настоящите проблеми на горското стопанство в района. Доц. д-р Георги Костов представи опитни обекти на територията на Стопанството и проведе дискусия по стопанисването на горите в условията на климатични промени.

Свой пътуващ семинар организираха и Дружеството на ветераните от Благоевградска област с председател инж. Минко Пъдевски съвместно с Дружеството на ветераните от Пазарджишка област с председател инж. Георги Петканин, които посетиха ДГС - Кресна. Директорът на ДГС - Кресна, инж. Йордан Станишев представи дейността на Стопанството и организира посещение в няколко обекта, свързани с възобновяването на горите след пожарите, в които се проведе ползотворна дискусия. В рамките на пътуващия семинар бяха отбелязани годишнини на колеги-ветерани от Дружеството от Благоевград, на които бяха поднесени подаръци. Всеобщо бе мнението, че срещите на лесовъдите ветерани допринасят за поддържане на авторитета на професията, както и изразяват общата подкрепа на колегията на позицията на ръководството на СЛБ за отделяне на самостоятелно горско ведомство. Организацията на срещата на ветераните от Благоевград - транспорт, програма на посещенията и обяд, бе осъществена от инж. Петко Ангелов - председател на РС на СЛБ - Благоевград. Срещата не би била възможна без финансовата подкрепа на директора на ЮЗДП - Благоевград, инж. Валентин Чамбов. Транспортът на ветераните от област Пазарджик и тяхното участие бяха финансирани от директора на ЮЦДП - Смолян, инж. Здравко Бакалов.

Управителният съвет на СЛБ продължи инициативата за Седмицата на гората да се почият и обновят паметните знаци - чешми, плочи и паметници на бележити колеги лесовъ-

ди. Бяха поднесени венци и цветя на признателност към лесовъдите, отдали живота и делото си за Българската гора, което е също утвърдена традиция в навечерието на Седмицата на гората.

Добрите практики за откриване на същността на нашата професия би възстановило доверието на обществеността към високопатриотичната и хуманна дейност на лесовъдската колегия за опазване и умножаване на горското ни богатство. България бе домакин на XVIII конгрес на европейските горски педагози, проведен на Юндюла в началото на септември 2024 година. Адмирации за колегите горски педагози - използвайки различни похвати, чрез които се изострят сетивата на децата за възприемане на гората, лесовъдите достигат и до сърцата им, като по този начин събуждат тяхното любопитство и любов към природата. Децата и техните учители с желание се връщат отново при своите горски учители, за да опознаят още по-добре горите и тяхното растително и животинско разнообразие.

СЛБ укрепва международния авторитет на организацията

Продължиха усилията за укрепване на международния авторитет на Съюза на лесовъдите в България. Най-важното събитие през годината бе Годишната среща на ръководството на Съюза на европейските лесовъди във Великомо херцогство Люксембург, състояла се тази година на 19 - 22 септември. Освен от д-р инж. Анна Петракиева, която е и вицепрезидент на СЕЛ и нейното участие се финансира изцяло от СЕЛ, СЛБ бе представяван от проф. д-р Иван Палигоров, инж. Деян Стойнев и инж. Севдалина Димитрова - зам.-председатели на Съюза, чието участие бе осигурено от ЮЦДП - Смолян, за което благодарим на инж. Здравко Бакалов, (подробна информация за събитието е поместена в бр. 4/2024 г. на в. „Българска гора“). Официално представихме кандидатурата на България, като съществено е, че нашата страна в лицето на Съюза на лесовъдите в България ще бъде домакин на следващия XXI конгрес на СЕЛ, който ще се проведе от 11 до 14 септември 2025 г. в Русе. Предстои да обсъдим и приемем програма за организация на Конгреса, както и състава на Организационния комитет.

Организационното състояние на СЛБ

На заседание на Общото събрание на СЛБ през 2024 г. бяха обновени органите за управление на Съюза. На мястото на освободените по тяхно желание колеги за членове на Управителния съвет бяха избрани инж. Диляна Иванова Чоранова-Коева - РС - Велико Търново, инж. Петко Георгиев Ангелов - РС - Благоевград, инж. Петко Георгиев Георгиев - новият председател на РС в Бургас, инж. Златан Механджийски - РС - Пловдив. С авторитетна адвокатска кантора всички наши документи - протоколи, финансови отчети, променения устав, както и промените в УС, бяха вписани навреме в Агенцията по вписванията. По този начин в Управителния съвет се получи баланс между работещите в РДГ и ДГП колеги, а броят на работещите е над 85 % от представителите на лесовъдите ветерани. Предстои на следващо ОС да се представят резултатите от преглед на членската маса след приетите през 2023 г. промени в отчитането на членския внос, заедно със списъци на членовете, които се съхраняват в регионалните съвети на СЛБ. Трябва да попълним състава на УС с представители от Регионалните съвети във Велико Търново и Ловеч поради преминаване на д-р инж. Йоана Йолова на работа в РДГ - София.

В началото на 2024 г. със средства на СЛБ извършихме лек ремонт и освежаване в офиса в София. Издействахме от „АГРОЛЕСПРОЕКТ“ ЕООД едно от техните помещения в Пловдив да бъде предоставено за офис на ветераните, като ремонтът в него бе финансиран със собствени средства и с дарение от ЮЦДП - Смолян, от 4000 лева. Предстои ремонтите да бъдат довършени.

На основание на решение на УС бе извършен финансов одит на СЛБ, представен в началото на 2024 г. на Общото събрание. Бяха предприети мерки, включително и избран секретар на СЛБ - инж. Любен Желев. Бе приета счетоводна политика, сметкоплан и за счетоводител на СЛБ бе избрана Нели Николова. Бяхме консултирани и бе закупено правото да ползваме онлайн счетоводен продукт, а одитната фирма заедно със счетоводителката изготвиха финансовия отчет и го представиха за вписване в Търговския регистър на Агенцията по вписванията.

Наложи се практиката заседанията на Управителния съвет да се провеждат в края на текущата година, когато се взема решение за свикване на заседание на ОС през март - април на следващата година. За финансовото осигуряване на заседанията разчитаме на подкрепа от дарители. Финансовите възможности на СЛБ не са достатъчни за провеждане на повече заседания на ръководните му органи, както и за изнесени такива в отделните региони, което е било практика в предишни години.

В края на отчета позволявам си да благодаря на всички вас, членовете на УС на СЛБ, на зам.-председателите на СЛБ - инж. Деян Стойнев и инж. Севдалина Димитрова, за техния принос в дейността на Съюза, без който тази дейност нямаше да е толкова богата и успешна. Благодаря на инж. Никола Каварджиков за ремонта на офиса в Пловдив, на инж. Любен Желев за създаването на по-добър ред и поддържането на цялата комуникация в офиса на СЛБ в София.

Уважаеми колеги, отново трябва да повторим, че критериите ни трябва да са високи и изискванията трябва да отговарят на желанието и очакванията на обществеността за подобряване на резултатите от дейността на лесовъдската колегия за опазване и умножаване на горското богатство на България за бъдещите поколения.

14.11.2024 г.

Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ
Председател на СЛБ

Какво е Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г.

На 29.06.2023 г. влезе в сила Регламент (ЕС) 2023/1115 (публикуван в Официалния вестник на Европейския съюз № L 150/206 на 09.06.2023 г.) за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 995/2010. Основната цел на Регламента е да се намали обезлесяването и деградацията на горите в световен мащаб, дължащи се преди всичко на селскостопанските практики за превръщане на гори в земеделски земи, което е причина за почти 90 % от обезлесяването в световен мащаб. По данни на ФАО над 50 % от обезлесяването се дължат на преобразуването на горите в земеделски площи, докато пашата на добитък е причина за почти 40 % от загубите на гори.

Регламентът има за цел да се сведе до минимум приносът на Съюза за обезлесяването и деградацията на горите и същевременно да се намали приносът на ЕС за емисиите на парникови газове и загубата на биологично разнообразие в световен мащаб. С него се опреде-

лят задълженията на операторите и търговците, които пускат и/или предоставят на пазара на Съюза, или изнасят от Съюза следните стоки: едър рогат добитък, какао, кафе, маслодайна палма, каучук, соя и дървен материал, както и продукти от тях, посочени в Приложение I на Регламента.

В края на 2023 г. България определи компетентните органи за прилагане на Регламента - **Българската агенция по безопасност на храните** - Компетентен орган за стоките едър рогат добитък, какао, кафе, маслодайна палма и соя, и **Изпълнителната агенция по горите** - Компетентен орган за стоката дървен материал и съответните продукти от дървен материал.

Все още няма определен Компетентен орган за каучука.

За целите на Регламента „оператор“ означава всяко физическо или юридическо лице, което в процеса на търговска дейност пуска на пазара или изнася съответни продукти, като под „пускане на пазара“ се разбира предоставянето на съответната стока или на съот-

ветния продукт на пазара на Съюза за първи път. Операторите са задължени да извършват надлежна проверка за съответствие, преди да пуснат на пазара съответните продукти или преди да ги изнесат. **Надлежната проверка включва:** а) събиране на информацията, данни и документи, доказващи законния произход на предлаганата стока, и уверение, че нейното производство не е довело до обезлесяване или деградация на горите; б) мерки за оценка на риска относно произхода и производството на съответната стока или продукт; в) мерки за ограничаване на риска при установен такъв.

След извършване на надлежна проверка операторите са задължени да попълнят и подпишат декларация за надлежна проверка преди да пуснат на пазара или изнесат съответните стоки или продукти.

„Търговец“ означава всяко лице във веригата на доставки, различно от оператор, което в процеса на търговска дейност предоставя на пазара на Съюза съответни продукти, като под „предоставяне на пазара“ се

разбира всяка доставка на съответен продукт за дистрибуция, потребление или използване на пазара на Съюза в процеса на търговска дейност независимо дали срещу заплащане, или безплатно. Търговците, които са от регистъра на малки и средни предприятия (МСП), са задължени да предоставят на пазара съответните продукти само ако разполагат със следната информация: а) наименование, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка, пощенски адрес, адрес на електронна поща и ако има такъв, уебадрес на операторите или търговците, които са им доставили съответните продукти, както и референтните номера на декларациите за надлежна проверка, свързани с тези продукти; б) наименование, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка, пощенски адрес, адрес на електронна поща и, ако има такъв, уеб адрес на операторите или търговците, на които те са доставили съответните продукти. Те нямат

задължение да извършват надлежна проверка.

Търговците, които не са МСП, се считат за оператори и имат техните задължения.

Европейската комисия ще отвори Информационната система за издаване на декларации за надлежна проверка на 06.12.2024 г., като след тази дата операторите и търговците ще могат да се регистрират в нея. ЕК все още не е изготвила оценка на държавите по степен на риск, поради което при прилагане на Регламента преди приемането на Прилагащ акт за оценка на държавите всички страни ще се считат със среден риск.

Комисията следва да разработи и въведе до 30 юни 2028 г. електронен интерфейс, основан на средата на Европейския съюз за митническо обслужване на едно гише. Той ще даде възможност за предаване на данни между националните митнически системи и информационната система за издаване на декларации за надлежна проверка и ще облекчи контрола по изпълнение на Регламента.

Д-р инж. Деница ПАНДЕВА

Позиция

Визия за развитие на горския сектор

Без съмнение от изключително значение за оцеляването на биосферата и човечеството е необходимостта да се запазят горските екосистеми, които имат съществено принос за гарантиране на жизнестойкостта им, осигуряване на екологичната и продоволствената сигурност на планетата, намаляване на бедността, установяване на социална правда, подобряване на здравето и самочувствието на човека в сегашното и бъдещите поколения.

В същото време не може да не се отбележи ролята на глобалното замърсяване, промените на климата и непрекъснатото унищожаване на горите в много райони на света, без да се полагат грижи за тяхното възстановяване. Тревожно е положението в развиващите се страни и страните в преход, в които сивата икономика навлезе в горския сектор, най-често с покровителството на държавата и политическата класа.

Световната лесовъдска колегия и обществеността са наясно, че ако продължи негативното въздействие върху горските екосистеми, човечеството все повече ще страда. Необходимо е да се вземат сериозни мерки, за да се изяснят и научно осветлят огромните различия между сегашните тенденции и възможните приноси на горите в действащите социални програми за задоволяване на нарастващите потребности от дървесни и недървесни продукти и гарантиране на изпълнението на социалните им функции.

Неотменните нужди на хората и планетата от гори предопределят и необходимостта от хармонизиране на пълноценна за устойчивото развитие и налагат нов подход към проблемите на екосистемите, включително и горските. Все пак тази хармонизация не е възможно да се реализира само и единствено от лесовъдската колегия. Ще трябва да се обединят и усилията на други специалности от различни сектори на обществото и най-вече трябва да има политическа воля в тази насока.

Във връзка с това са разработени и нови световни принципи за управление, запазване и експлоатация на горите. Новите национални стратегии за устойчиво управление на горите и горските ресурси и

перспективите на лесовъдството трябва да бъдат подчинени на установяване на глобално равновесие. В тази насока трябва да се избира между традиционното ползване на горските ресурси и икономическите тенденции, които носят риска от прекомерна експлоатация и разрушаване на екосистемите, и възможността за направляване на екологичното развитие на горите по стабилен и устойчив начин.

Така разработените принципи за ръководство на горското стопанство съобразно конкретните условия трябва да станат задължителни при стопанисването на всички типове гори, било те естествени, или създадени от човек в различни географски или климатични зони.

Политиката и практическата работа в областта на горите трябва да бъде насочена към разработване на стратегия за тяхното подобряване, запазване и устойчиво еколого-икономическо развитие като гаранция за устойчиво развитие на цялото човечество.

Нова ценностна оценка на горските екосистеми

От дълбока древност е известно, че състоянието на горите в даден район, наред с другите екологични и социално-икономически фактори, определя и здравия статус на населението. Това налага да се осигури широка гама от мероприятия, гарантиращи устойчиво развитие на горите, защото те запазват почвата, горските екосистеми имат важна средообразуваща функция, поддържат биоразнообразието, регулират климата на планетата, като цяло и в отделните райони в частност, поглъщат въглеродния диоксид и отделят кислород при фотосинтезата.

Съвременната концепция за устойчиво развитие на горските ресурси изисква отговорно и нормализирано ползване. Това се постига чрез разработване на лесовъдски и икономически мерки за отговорно, ефикасно и устойчиво развитие, ползване и потребление на горските ресурси. Насоките за постигане на тази цел са възможни при условие, че в ръководството на устойчивото развитие на горските ресурси участие вземат ерудирани и отговорни специалисти, а държавното участие в контрола и управлението на горите на практика е децентра-

лизирано.

Решаването на тези изключително важни задачи може да се осъществява само на базата на разработване на адекватни мерки за изясняване на комплексните връзки между различните елементи на горските екосистеми и елиминиране на човешките грешки при управлението на горите.

Лесовъдската колегия е в състояние бързо да изясни актуалното състояние на горските екосистеми и визията за развитието им за един продължителен период. Това е от първостепенно значение за изграждането и функционирането на едно устойчиво, високорентабилно и печелившо горско стопанство.

За да може тази визия да се конкретизира, е необходимо да се извърши:

- осигуряване на ангажирана политическа подкрепа и адекватно кредитиране;

- изграждане на силен, самостоятелен и отговорен горски сектор;

- изграждане на тесни връзки с другите отрасли и сектори;

- разработване и изграждане на горската политика на базата на познаване на технически възможните мероприятия за подобряване на състоянието на горите;

- повишаване на компетентността на изпълнителските и ръководните кадри за изясняване и комплексно решаване на многобройните проблеми на горите;

- опознаване на значимия практически и научен капитал и добрите практики в създаването, отглеждането и стопанисването на горите;

- управление на горите в местен и регионален мащаб да бъде обърнато към интересите на населението, агроекосистемите, недървесните ресурси и другите системи на природните ресурси.

Направления на държавната стратегия и практическите действия в областта на управлението на горското стопанство

Новото в областта на управлението на горското стопанство не може да бъде осъществено без изграждането на нова стратегия и практическите действия в тази насока. В областта на политиката на правителствата предстоят да бъдат решени следните задачи:

- създаване и приложение на правна уредба, третираща устойчивото управление на горите;

- регламентиране и спазване на правата на собствениците, местното население, ползвателите и работниците, осигуряване на опазването на културно-историческото наследство и биоразнообразието в горите;

- изграждане на ефикасна правителствена политика, осигуряваща равномерно разпределение на получените доходи и допринасяща за изграждането на различни модели на функционални режими за ползване на ресурсите в локален аспект;

- разработване на горски политики и внедряване на програми, целящи намаляване на обезлесяването и деградацията на горските територии в съответствие и взаимодействие с политиките в сродните сектори на икономиката;

- насърчаване на инициативите, свързани с подобряване на състоянието на горите и околната среда.

Реализацията на държавната стратегия за развитие на устойчиво горско стопанство изисква усилията на научната общност и на политическите сили и управляващите да бъдат насочени към обединяване на енергията и таланта на младите кадри с опита на старото поколение за осигуряване на едно устойчиво стопанисване на горите.

Първостепенна роля в изграждането и функционирането на модерно многофункционално горско стопанство трябва да играят и научноизследователските и приложните дейности за реализиране на приемственост на полезния потенциал, съществуващ между съвременните научни и традиционните познания; увеличаване на инвестициите за изследвания, разпространяването на информацията за процесите, свързани със стратегиите на развитие в горския сектор.

Новият подход към проблемите на горските ресурси изисква и нови методи и инструменти за управление. В тази област е необходимо да се направи следното:

- да се разработят и внедрят методологии, позволяващи да се оцени, сравни и управлява като цяло комплексът от горски проду-

кти;

- да се провокира активността на икономиката по отношение на добавената стойност на услугите за добрите лесовъди;

- подобряване на управлението на затворените басейни, активизиране на дейностите по опазването, оценяването и възстановяването на горските ландшафти;

- да се привилегирова създаването на горски култури и системите за засаждане на дървета извън горите, най-вече в урбанизираните зони, които ще гарантират устойчивото развитие на регионите;

- разработване на мерки за превантивна дейност, управление и борба с пожарите в горите и възстановяването на опожарените терени съобразно типа на горското месторастение.

Опазване на горските екосистеми

Реализирането на стратегията за устойчиво развитие и стопанисване на горските екосистеми е немислима без адекватни грижи за тяхното опазване. В тази насока усилията на специалистите по горите и обществеността трябва да бъдат насочени в следните направления:

- насърчаване на задълбочено опознаване на процесите, критериите и индикаторите на системите за сертификация, включващи икономически измерения, показатели за състоянието на околната среда, културни и социални параметри на устойчивото стопанисване на горите;

- разработване на постоянни правила за подобряване на опазването, оценяването и комуникациите за състоянието на горите и върху успехите, реализирани за равновесието, съществуващо между нуждите на човечеството и екологичния потенциал на планетата.

Всичко казано дотук ни дава основание да считаме, че поставените високи цели за осигуряване на устойчиво развитие, ефективно и природосъобразно ползване на горските екосистеми и запазването им за идните поколения са невъзможни без активното участие и подкрепата на ООН, на правителствените и неправителствените организации и на цялото население на планетата.

Акад. Иван ИЛИЕВ
Доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ
Д-р инж. Светозар МИХАЙЛОВ

Абсолвентите в Лесотехническия университет получиха дипломите

По традиция Денят на народните будители бе тържествено отбелязан в Аулата на Лесотехническия университет в навечерието на празника - 31 октомври, в присъствието на Академичното ръководство на висшето учебно заведение. В този ден се провежда церемонията по дипломиране на абсолвентите, обявяват се и носителите на Наградата на ректора на ЛТУ и имената на преподавателите, на които през годината е присъдена академичната длъжност „професор“ и „доцент“ (сн. 1).

Официални гости на събитието бяха д-р Илин Димитров - секретар по образование, култура и туризъм на президента на Р. България, д-р инж. Мирослав Маринов - зам.-министър на земеделието и храните, д-р инж. Анна Петракиева - зам. изпълнителен директор на ИАГ, проф. д-р Росица Давидова - преподавател във Факултет по природни науки на Шуменския университет, проф. д-р Елиза Стефанова - председател на Националната агенция за оценяване и акредитация, д-р Димитър Яновски - зам.-председател на НС на Българския ветеринарен съюз, арх. Красимир Язов - зам.-председател на Регионалната колегия София-град към Камарата на архитектите в България, проф. д-р Иван Палигоров - председател на СЛБ, акад. Иван Илиев - бивш ректор на ЛТУ, проф. д-р Васил Живков - председател на ОС на ЛТУ и председател на Българската камара на дървообработващата и мебелна промишленост, преподаватели и студенти.

В обръщението си към присъстващите в залата ректорът доц. д-р Христо Михайлов подчерта: „Пред нас стои дилемата за българското просвещение, за българското образование, за поддържането на будността на обществото ни, за нашето светло бъдеще. Отговорността е на всеки един от нас“.

Проф. д-р Красимира Генова - декан на Факултет „Ветеринарна медицина“, произнесе вълнуващо слово, посветено на Деня на будителите.

По време на събитието председателят на Националната агенция за оценяване и акредитация проф. д-р Стефанова официално връчи на ректора на ЛТУ доц. д-р Христо Михайлов поредното свидетелство за институционална акредитация с високата оценка - 9.31 (при максимална 10).

мална 10).

Зам.-ректорът на ЛТУ проф. д-р Петър Антов представи резултатите от Конкурса за награда на ректора. В категория „Нехабилитирани преподаватели“ призовите места заеха гл. ас. д-р Михаил Червенков от Факултет „Ветеринарна медицина“ (406 т.), гл. ас. Николай Зафиров - Факултет „Екология и ландшафтна архитектура“ (205 т.), гл. ас. д-р Николай Стоянов - Факултет „Горско стопанство“ (167 т.).

Зам.-ректорът доц. д-р Калин Христов обяви имената на открилите се в категория „Хабилютирани преподаватели“ - проф. д-р Петър Антов (2654 т.) и проф. д-р Виктор Савов от

Факултет „Горска промишленост“ (914 т.), проф. д-р Петър Желев - Факултет „Горско стопанство“ (775.5 т.).

През изминалата 2023 г. в Националната програма за стимулиране на публикационната дейност в ЛТУ са кандидатствали 55 преподаватели с общо 140 публикации в списания с импакт фактор. Класацията оглавиха проф. д-р Петър Антов, проф. Лилиана Апостолова и проф. д-р Виктор Савов от ФГП.

Ректорът връчи дипломите на преподавателите от ЛТУ, на

които през годината е присъдена академичната длъжност „професор“ - това са проф. д-р Данил Дойчев, проф. д-р Илияна Апостолова, проф. д-р Красимира Генова, проф. д-р Павлина Воденова и проф. д-р инж. Константин Маринов, и „доцент“ - д-р Николай Зафиров, д-р Славчо Савев, д-р инж. Тома Тончев, д-р Валентин Атанасов, д-р Жельо Аврамов, д-р Цветелина Николова, д-р Петър Стамберов, д-р Георги Попов и д-р Константин Аминков. Диплома за образователна и научна степен „доктор“ получиха Мая Иванова, Жорж Гантос, Християн Панчев и

Николай Ташев.

Виктория Иванова и Ели-Ная Конецовска бяха наградени за завоювани отличия на национални олимпиади по математика.

Специални поздравления бяха отправени към доц. д-р Момчил Панайотов от Факултет „Горско стопанство“ за публикация в сп. „Nature“ - най-престижно издание в областта на природните науки.

На тържествената церемония по дипломиране абсолвентите получиха Галилеевата клетва. Общо 260 доскорошни студенти получиха дипломите си за завършено висше образование в Лесотехническия университет. С диплома, грамота и награда бяха удостоени 49 от тях, постигнавши отличен успех. Д-р инж. Мирослав Маринов удостои Илона Ангелова и Теодора Николова, завършили следването си с пълен отличен, с плакет на Министерството на земеделието и храните.

Поздравителни адреси бяха получени от Президента на Република България Румен Радев, от ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ проф. Георги Вълчев, от Изпълнителната агенция по горите.

Вълнуващ бе моментът за абсолвентите, получили дипломите си, на прага да започнат професионалния си живот (сн. 2).

Женя СТОИЛОВА
Снимки: **Йордан ДАМЯНОВ**

Международната конференция „Възстановяване на горски местообитания“

От 16 до 17 октомври в София бе проведена международна конференция „Възстановяване на горски местообитания“, организирана от WWF - България, в партньорство с Югозападното държавно предприятие - Благоевград. В събитието участваха специалисти по горско стопанство, учени и природозащитници от България, Гърция, Испания, Полша, Република Северна Македония, Румъния, Словакия и Унгария. Сред тях са представители на Изпълнителната агенция по горите, ЮЗДП - Благоевград, СИДП - Шумен, СЗДП - Враца, СЦДП - Габрово, ЮИДП - Сливен, Института за гората - БАН, Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания - БАН, на държавни горски институции в Гърция и Словакия, Лесотехническия университет, ДГС

- Карлово, ДЛС „Балчик“, РДГ - Благоевград, ГСС - София, Дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“ в МЗХ, ДПП „Витоша“, Националният парк „Централен Балкан“, както и на представителства на WWF от България, Унгария, Гърция и Румъния, Българското дружество за защита на птиците, Националната асоциация на доброволците в България и Македонското екологично дружество.

Участниците в конференцията са обсъдили въпроси, свързани с пожарите в горите, екстремните температури през последните години и тяхното влияние върху различните екосистеми и възможностите за възстановяване на засегнатите горски местообитания. Лектори на проявата бяха доц. д-р Момчил Панайотов, доц. д-р Георги Костов и гл. ас. д-р Нено Александров - ЛТУ, Елиас Циритис и

Никос Георгиадис - WWF - Гърция, инж. Теодор Тодоров - ЮЗДП, Пал Бодис - WWF - Унгария, Раду Меля - WWF - Румъния, Ангелики Грива - Гръцка служба на Министерството на околната среда и енергетиката, д-р инж. Станислав Лазаров, инж. Радослав Радев - ДЛС „Балчик“, проф. Цветан Златанов, ИБЕИ - БАН, инж. Златан Механджийски - ДГС - Асеновград и инж. Емил Комитов - ЮЦДП, доц. д-р Георги Хинков - Инсти-

тут за гората - БАН.

През втория ден участниците във форума посетиха обект с възстановяване на дървовидна хвойна,

космат дъб и черен бор и разгледаха горския разсадник на ЮЗДП - Благоевград, в с. Локорско.

В отговор на публикуваното

Манипулативна и целенасочена оценка

Относно статия на Mediapool: <https://www.mediapool.bg/zemedelskoto-ministerstvo-gotvi-zakonno-izsichane-na-17-ot-gorite-ni-news365594.html>, цитираща ИП „Зелено движение“

Абсолютно манипулативно и целенасочено в статията се твърди, че промените в Наредба 8 и Наредба 5 ще доведат до следното: „Предложените изменения на наредби ще доведат до силна фрагментация на горите, по-големи сечища и превръщането на 600 000 хектара гори в просеки“.

От всички горски територии (държавни, общински и частни) през 2023 г. са добити 6 176 068 м³ дървесина (лежащо). Това количество е добито на площ от 65 094 ха, в т.ч. голи сечи са проведени на площ от 1774 ха, което е 3 % от общата площ, на която са водени сечи. Т.е. за 2023 г. се отчита ползване от 95 куб.м на хектар.

Представяте ли си при ползването от 2023 г. на хектар излиза, че за 600 000 ха ще бъдат отсечени 57 млн. м³, което е нещо колосално и никога не би могло да се постигне в България, особено при тази липса на работна ръка и стагнация на пазара. Тази година спря работа и най-големият завод за целулоза на Балканите - „Монди“ ЕАД - гр. Стамболийски, което допълнително намали потреблението на дървесина в страната. Дори в годините на най-голямо ползване - около 1960

г., е добивано по 8.5 млн. годишно. Такива твърдения може да изкаже само някой, който не е запознат с реалностите в сектора. На фигурата са показани общият прираст и ползването на дървесина за 2023 година.

В статията се казва още: „Харвестърите и форвардерите са предназначени за сечи в тайгата и бореалните гори, при които се сече изключително наголо. Тяхното използване влиза в противоречие с традиционното за България лесовъдство и не е съобразено с климата и релефа, при които растат българските гори, алармират от „Зелено движение“.

Удобно не се споменава, че тези високоавтоматизирани и специализирани машини се ползват в цяла Европа, включително в Германия, Австрия и Швейцария, където релефът съвсем не е само равен. Между другото там традиционно се сече наголо на големи площи, което не се допуска в България отдавна.

Друга груба манипулация е твърдението: „Предложените изменения позволяват да се отсекаят при определени условия до 90 % от дъбовите и боровите насаждения за 5 години.“

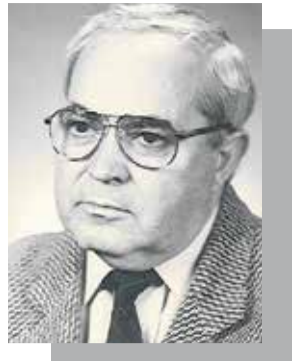
В предложените изменения на Наредба 8 за сечите в горите изобщо няма подобни текстове. Напротив - има изискване между отделните фази на възобновителните сечи да се изчаква поне 5 г., като освен това има и други ограничителни изисквания, които трябва да са спазени - пълнота, склопеност и интензивност, за да се проведе сеч, която не засяга повече от 25 % от запаса. Единствено в последната фаза, когато вече се е появила млада гора, която е укрепнала, се допуска да се отстранят старите дървета, останали от майчиния дървостой.

Със статията се правят внушения, че причините за наводненията през 2022 и 2023 г. и за сушата през 2024 г., се дължат на сечите, въпреки че в цяла Европа имаше много по-сериозни наводнения с голямо количество жертви, което доказва стихийния характер на явленията, свързани с глобалната промяна на климата.

В края на статията се приканва да се пращат отрицателни становища, като се внушава чрез страх, че дилемата е „дали ще я има българската гора и след нашето поколение“.

Годишнини

Инж. Георги СТОЙКОВ на 85 години

Роден е на 04.11.1939 г. в с. Бостина, Смолянска област. През 1965 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Започва работа в ГС - Златоград, където до 1971 г. е началник на ГТУ, а след това е директор. От 1983 г. е главен специалист, началник-отдел „Дърводобив“, заместник-директор на Горскостопанския комбинат -

Смолян, където се пенсионира през 1999 година.

Инж. Стойков е изтъкнат лесовъд и уважаван ръководител на горското стопанство в Смолянския регион.

Проф. д-р Димитър ЗЪКОВ на 80 години

Роден е на 28.10.1944 г. в с. Голешево, Благоевградска област. През 1968 г. се дипломира във ВЛТИ по специалността „Горско стопанство“.

От 1973 г. е асистент по ерозия във ВЛТИ, където през 1988 г. защитава докторска дисертация. През 1989 г. е избран за доцент, а през 2009 г. - за професор по защита срещу ерозия и порои.

Проф. Зъков е изтъкнат учен и преподавател в областта на ерозия-

та и борбата с нея. Има над 90 научни и научноприложни публикации, насочени към фундаментални изследвания на ерозията и горскостопанската практика. Автор е на монографията „100 години борба с ерозията в България“.

Инж. Васко РАЙЧЕВ на 75 години

Роден е на 10.11.1949 г. в с. Калугерица, Шуменска област. Дипломира се във ВЛТИ през 1973 г., специалност „Горско стопанство“.

Постъпва на работа като лесничей в ГС - Търговище. През 1975 - 1979 г. е зам.-директор на ГС - Попово. От 1979 г. е зам.-директор на ГС - Шумен, а от 1994 г. до пенсионирането си през 2013 г. - директор.

Инж. Васко Райчев е изявен лесовъд с дългогодишен практически опит по стопанисване на горите. Под негово ръководство са създадени и отгледани хиляди декари нови гори.

Инж. Георги ГРУЕВ на 70 години

Роден е на 12.10.1954 г. в с. Дрен, Пернишка област. Завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1979 година.

Трудовата му кариера започва като проектант в „Агрореспроект“. От 1980 г. работи по устройството на ползащитните горски пояси и по проектиране на лесовъдски дейности в природните паркове. От 1993 г.

става съдружник в „Пролес Инженеринг“ ООД.

Инж. Груев е висококвалифициран лесоустроител, който умело предава опита и знанията си на по-младите колеги.

Инж. Стоян КОПРАЛЕВ на 70 години

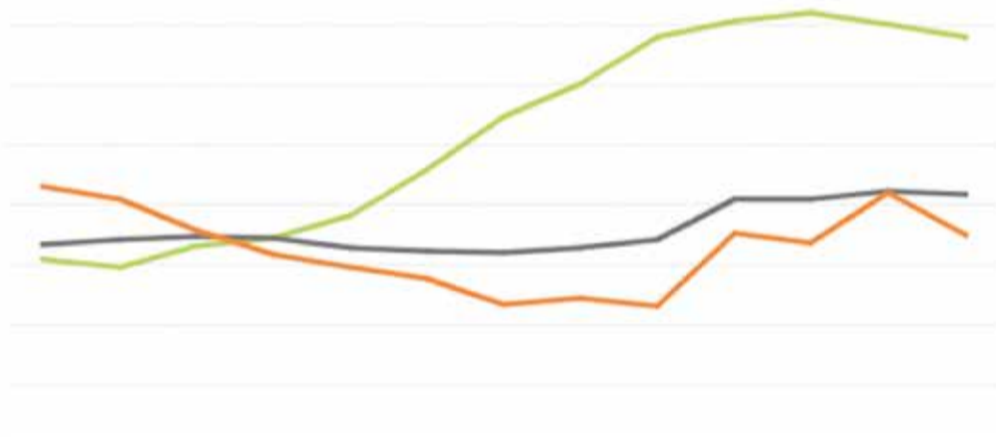
Роден е на 28.10.1954 г. в с. Ковачевица, Благоевградска област. През 1980 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Започва работа като лесничей в ГС „Беслет“. През 1983 - 1991 г. е инспектор по защитени територии в РИОС - Пазарджик. Постъпва на работа в РДГ - Пазарджик. Избран е за председател на синдикалните организации по горите към КНСБ.

През 2009 - 2013 г. е директор на ГС - Пазарджик. Пенсионира се през 2018 година.

Инж. Копралев е изявен лесовъд с дългогодишен практически и управленски опит и съществен принос в правилното стопанисване и опазването на горите.

Общ прираст на ползване

	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020
общ прираст х.м ³	6 144	5 915	6 594	6 846	7 616	9 107	10 922	12 003	13 563	14 120	14 364	13 974	13 560
ползване по ЛУП/ГСП х.м ³	6 678	6 840	6 918	6 862	6 536	6 452	6 368	6 519	6 812	8 164	8 176	8 459	8 306
действит. ползване х.м ³	8 568	8 161	7 141	6 323	5 907	5 534	4 681	4 852	4 630	7 056	6 726	8 389	6 972

(Данните са от Отчет 5 ГФ 2023 и ИАГ)

Съюзен живот

Категоризацията на труда на служителите в горската система

Регионалното дружество на СЛБ в Пловдив изпрати до председателя на Съюза на лесовъдите в България обръщение за инициране на нормативни промени, засягащи категорията на труд в системата на горите.

Уважаеми г-н Председател,

Обръщам се към Вас в качеството си на председател на Регионалния съвет на СЛБ - Пловдив и на база взето решение на събрание на 27.09.2024 г. за инициране на промени в категоризацията на труда на служителите в горската система.

За никого не е тайна, че заетите служители в горския сектор работят при неблагоприятни условия, в които почти невъзможно е да се предприемат мерки за облекчаването им. Основно работното място на горските стражари и инспектори е на терен, където често условията са сурови - много високи или много ниски температури, силен вятър, сняг и други. В тежките теренни условия се налага изпълнение на служебните

задължения, много често извършвани самостоятелно, като служителите са откъснати от населени места на значително разстояние, а нередко - и без покритие на мобилни мрежи.

Съгласно чл. 190, ал. 5 от Закона за горите лицата, изпълняващи функции по опазване на горските територии, имат право да носят и употребяват за служебни цели служебно дълго и късо оръжие за охрана и лично късо нарезно оръжие.

Съгласно чл. 14, ал. 2, т. 4 от Наредба №8/11.05.2012 г. за защита на горските територии от пожари директорът на ДГС/ДЛС организира специализирана група от служители и работници на стопанствата и участва в действията при гасенето на пожари в горите.

Изключително трудно е изпълнението на служебните задължения на служители с над 35 години стаж в

горите и възраст над 60 г., страдащи от професионални заболявания, следствие на неблагоприятните условия на труд - различни артрози, артрит, ставни заболявания и други.

Замисляйки се върху разписаното в нормативната уредба, стигаме до заключението че държавата е наясно с условията и естеството на извършваната работа, но не полага достатъчно грижи за служителите.

С оглед гореописаното Ви призоваваме да предприемете необходимите действия за въвеждане на предложение за промяна в Наредба за категоризация на труда при пенсиониране, като в чл. 2 да бъдат вписани и служителите в горския сектор.

Инж. Никола КАВАРДЖИКОВ
Председател на РС на СЛБ - Пловдив

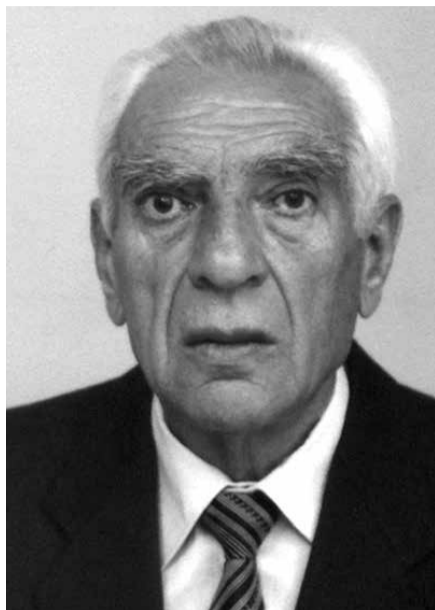
Бележити лесовъди

Инж. Цветан Търнев - всеотдайност към горите на Великотърновския край

Един от най-уважаваните и обичани от лесовъдската колегия в Търновския регион - инж. Цветан Иванов Търнев, е роден през 1934 г. в София. През 1952 г. завършва гимназия, а след това и Строителния техникум в София, с квалификация „техник по водно строителство“. Любова му към природата и гората го насочва към Висшия лесотехнически институт, където през 1959 г. се дипломира в специалността „Горско стопанство“.

Професионалният му път започва в горите на Великотърновския край, на които той отдава труда и сърцето си, спечелвайки си уважението на колегията и обществеността. Непосредствено след дипломирането си е стажант в Горско стопанство - Буйновци, а по-късно е началник на Горскотехнически участък на стопанството - Дрента.

Година по-късно, от 1960, започва работа като старши агролесомелиоратор в Служба „Земеделие“ към Окръжния народен съвет - Велико Търново.

Тук инж. Търнев организира дейностите по залесяванията, извършвани от ТКЗС, изготвя тахиметрични снимки и проекти за създаване и отглеждане на степаловидни тераси върху наклонени терени за засаждане на лозови и овощни насаждения и други.

През 1963 г. е назначен за главен инженер в ГС - гр. Елена. Ръководи производствената дейност на стопанството, проектира и трасира много въжени линии „Висен“ и „Валтелина“, изготвя проектно-сметната документация за горски пътища, мостове, постройките.

През 1969 г. преминава на работа в ГС - Велико Търново, където 3 години работи като лесничей.

Постъпва в окръжната горска служба - Горскостопански комбинат, във Велико Търново през 1972 година. Оценявайки неговите делови и професионални качества, ръководството на Горскостопанския комбинат назначава инж. Търнев за началник на отдел „Стопанисване“. Под негово ръководство и активно участие се определя лесосечния фонд на горските стопанства, извършват се проверки на маркирането, обема и качеството на работата по залесяването, ловната дейност, включването и изключването на земи от ДГФ.

През 1976 г. лесовъдът става главен специалист по залесяването и борба с ерозията. Тук неговата

работа е изключително ползотворна и на много високо професионално ниво. Под негово ръководство се подобрява работата в разсадниците и залесяването, строже на баражи в Горските стопанства в Буйновци и Габрово. В тясно сътрудничество на ОСБРГДВ - Свищов, на територията на ГС - Свищов, се изгражда маточник за производство на топови резници от нови, високопроизводителни култури. В изпълнение на задачата за създаването на интензивни култури от тополи, върби и други дървесни видове, особено по поречието на р. Дунав и други, проличава активността му да съдейства и на научните работници, и на практическите дейци. Резултатите от тази дейност послужиха за изготвянето на практическите указания за създаване и отглеждане на интензивни горски култури.

С активното участие на инж. Цветан Търнев лесовъдската колегия от ГСК, впоследствие РДГ, във Велико Търново превърна значителна част от издънковите насаждения в смесени семенно-издънко-

ви. В района бяха създадени и много интензивни горски култури от зелена дугласка, червен дъб, нови клонове тополи и върби. Изключително ценен се оказа разработеният метод за стопанисване на церовите насаждения. Доказателство за това е, че масовото съхнене на церовите гори, оставени в някои райони да прерастват, не засегна насажденията от Великотърновския регион.

През 1991 г. е назначен за главен директор на РДГ - Велико Търново, където работи до пенсионирането си през 1994 година. Под негово ръководство се подобрява охраната на горите, спазването на технологията при производствената дейност, развитието на международния ловен туризъм, финансовото състояние на горските стопанства от системата на РДГ - Велико Търново.

Година след пенсионирането си великотърновският лесовъд продължава активно да се интересува от проблемите на горското стопанство.

Починал на 23.01.2012 година.

Доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ

Четиво за политици

Горите на България са национално богатство и трябва да се управляват професионално от лесовъдите

Годишно горите преработват над 15 млн. т въглероден двуокис и освобождават кислород. Да създаваме и поддържаме устойчиви високопроизводителни гори е единственият естествен начин да се намали обемът на въглеродните емисии. Призивите на „природолюбители-еколози“ за намаляване или спиране на сечите, т.е. на грижите за горите, вече води до намаляване на дървесния прираст на горите, което не е в интерес на обществото.

В условията на криза в потреблението на крайни продукти от дървесина обемът на преработената обла дървесина е намалял драстично, а някои заводи работят циклично или са пред спиране. Продажбите на обла дървесина бележат спад до непознато през последните 70 години ниво. С намаляване на обема на преработка или със спиране на дейността на големите преработватели на дървесина се очаква хиляди хора и техните семейства да останат без поминък.

Обръщаме се към всички заинтересовани страни - собственици на гори, представители на институциите от изпълнителната власт, народните представители, НПО, заинтересовани за опазването на горите

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Трябва да се разберат и оценят усилията на работещите в системата на горите лесовъди и всички, които обичат Българската гора, и заедно да запазим това богатство. Горите са нашето природно наследство, което трябва да съхраняваме и поддържаме, съзнавайки, че доброто му управление е от съществено значение за днешното поколение, което се радва на красотата на горите, създадени от нашите предшественици, и ние сме отговорни да ги предадем на бъдещите поколения по-здрави, по-устойчиви и по-продуктивни.

Това няма как да стане без необходимите промени в цялостното управление на горските територии. Всички те трябва да се управляват от единен държавен орган към Министерския съвет. Сега разделените отговорности между две минис-

терства и няколко агенции пречат на интегрираното и устойчивото стопанисване на горските територии. Време е освен другите горски територии да се обърне внимание и на над 300 000 ха гори в земеделски земи, които наричаме „забравените гори на България“.

Какво трябва да се направи според нас и защо е нужна подкрепата на обществото?

1. С промяна на Закона за горите (от 2011 г.) да се регламентира създаването на единно национално горско ведомство към Министерския съвет.

2. Усъвършенстване на модела за формулиране и осъществяване на дългосрочна горска политика над мандатността на изпълнителната власт.

3. Усъвършенстване на структурите и надграждане на модела за управление и стопанисването на горите - държавна и общинска собственост.

4. Възстановяване на специализирания финансов механизъм за финансиране на дейностите в горите.

Какви са нашите основни аргументи?

1. Запазването на сегашната площ на горите у нас няма алтернатива и трябва да е приоритет от първостепенна важност. Нещо повече - с активни действия и залесяване трябва да се възстановяват площите, освободените след пожари или други природни бедствия, свидетелство за което са създадените преди повече от 50-70 години изкуствени гори. Постигнатите положителни резултати като увеличаване на площта, средната възраст и общия прираст на горите през последните години бележат тенденция на значително забавяне, особено в погълчането на въглеродния двуокис, а освобождаването на кислород не е „безплатен дар“ от природата. Този процес е функция на грижите на човека за подобряване на състоянието на горите, поставени в условията на стрес от промените се климатични условия.

2. Оцеляването на горите и запазването на биологичното разнообразие в тях, породено от влиянието на климатичните промени, изискват умела лесовъдска намеса.

Влиянието на промените в климата е много по-силно в изкуствено създадените около 800 000 ха гори, които са неустойчиви горски системи. Наблюдава се начален етап на тяхното разпадане и по тази причина са необходими постоянни грижи. Трябва да се добави и забавената или пропуснатата лесовъдска намеса в над 1,3 млн. ха издънкови гори.

3. Ограничаване на броя и повредите от увеличаващите се площи на горски пожари, което е следствие от продължителните засушливи периоди с повишаване на температурата, както и концентриране на валежите в кратък период от време, но в над 67 % от случаите пожарите са резултат от човешка небрежност. Нашите гори не са готови да посрещнат това предизвикателство и е необходим нов подход при превенцията им от пожари. Изграждането на специализирани противопожарни съоръжения, инфраструктура за ранно известяване, но и извеждане на всички противопожарни мероприятия в горите като отваряне на просеки, почистване на минерализовани ивици около пътищата и други. Закупуване на оборудване и специализирани средства, както и по-висока степен на координация и организация за потушаването на вече възникнали пожари.

4. Приетият модел на финансиране в Закона на горите и подзаконовите актове се нуждае от адаптиране към съвременните условия. Професионалната грижа за гората изисква специфичен начин на финансиране на дейностите, свързани с опазването и защитата на горите, защита от болести и неприятелни, противоерозионни дейности по опазване на почвите за намаляване на поройните прииждания, създаване на рекреационна среда, поддържане на горскопътната инфраструктура и други.

5. Съществуват редица неизползвани резерви и възможности, които ще ни помогнат да преодолеем кризата, за да продължим да полагаме ефективни грижи за гората.

6. Усъвършенстване на механизма за подготовка, квалификация и преквалификация на работещите в горите. Необходимо е да се регламентира как ще се стопанисват и

управляват държавните гори. Въвеждане на образователен и трудов ценз за ръководните длъжности и назначаване чрез открити конкурси.

7. Делегиране права на ръководителите на териториалните подразделения за разнообразяване на ползите от горите и продуктите, получавани от тях. Определяне на допустимия брой щатен персонал в Централните управления на предприятията.

8. Създаване на условия за сключване на договори с недържавни собственици за стопанисване и управление на техни горски територии и извършване на дейността на лицензираните лесовъди.

9. За да се оцени тежкият и непривлекателен труд и ползата от устойчиви гори е необходимо отглежданите гори да се приравнят със земеделските производители. Време е и горският сектор да се признае за уязвим сектор и ясно да се потърси помощта на държавата. Подкрепата следва да бъде обвързана с прилагането на устойчивото управление на горите. Включването на организациите, преработващи продукти от горите в така наречената „Украинска помощ“ е наложително.

Да се допълни Постановление на МС № 31 от 23 февруари 2023 г. за „Изменение и допълнение на Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, приета с Постановление № 290“ на Министерския съвет, в което ясно да се запише „и договори за отглеждане и добив на продукти от горите“.

10. В „Наредба за отдаване на дейности“ е наложително да се защитят интересите на традиционните/дългогодишните партньори. Местните преработватели да се осигуряват с количества дървесина за преработка, осигуряваща тяхното препитание. Такива права да имат само служители с постоянни трудови договори и осигуряващи се на общо основание, пряко заети в преработката на продукти от гората. Да се регламентира редът и при какви обстоятелства ще се извършват промени в договорите с организациите, извършващи горскостопанска дейност. Да се въведе

принципът на равнопоставеност и партньорство. Необходимо е да се изготви методика за определяне на цените на услугите, които да се актуализират ежегодно. Прилагането на пазарен принцип е неприложим поради монопола на държавните гори.

11. Използвайки опита на развитите страни за облекчаване на тежкия труд на работещите в горите, трябва да адаптираме лесовъдските системи. Наредбата за сечите не отговаря на съвременните условия и очаквания от горите. Необходимо е да се реабилитират неоправдано отречени традиционни методи на отглеждане на гори. Настояваме за промени в начина на изграждане на противопожарните съоръжения и ясно финансиране на дейността по потушаване на открити пожари.

12. Приетият модел на поддържане и строителство на горскопътната инфраструктура не ангажира всички, които я ползват, да се грижат за нея.

13. Необходими са промени в модела на горско планиране, като се изготвят единни интегрирани планове за всички горски територии и гори върху земеделски земи. Общественият обсъдження при изготвянето им ще позволят да се планират мероприятия в интерес на по-широк кръг от заинтересовани страни. Въвеждане на принципа на проследимост в лесостроителството, а изпълнението на горскостопанския план е задължение на стопанисващите горите и оценка за тяхната работа. Промените в него да се извършват по определена процедура, като се спазва принципът на приемането му.

14. Спрялото търсене на дребно-размерна, добита от изкуствени гори до 60-годишна възраст дървета и от повредена дървесина трябва да се компенсира с премахване на ДДС върху продажната цена.

15. Ежегодно да се обсъждат и приемат мерки за предоставяне на нисколихвени кредити от Банката за развитие за закупуване на специализирана горска техника.

11.11.2024 г.

Дружество на лесовъдите ветерани от Благоевград и Кюстендил

Любопитно

Отшелникът от Бесарбово обединява два народа

В Бесарбовския манастир, който се намира край едноименното русенско село, чух за един българин на име Димитър, живял много отдавна - преди повече от 13 века. Тогава вярата била една от основните движещи сили в живота на човек, но по силите на малцина се оказвало отшелничество. Уединението не подхождало на мнозина, но Димитър прегърнал тази нелека съдба.

Живее в Бесарбово, но го напуснал, за да открие покрив в една килия на скалния манастир до селото. Прехранвал се, като отглеждал стадо овце и се грижел за лозето си край Русенски Лом. Пословично било неговото благо отношение към всички живи същества. Легендата разказва, че когато по невнимание стъпнал на земята гнездо с

малки пиленца, бил толкова съкрушен, че дал обет кракът му да остане бос три години дори и през зимата. Обикновеният му и скромният живот с нищо не издал славата, която ще го извиси над останалите хора след края на жизнения му път. Но станало нещо изключително - безбройните чудеса, случили се до нетленните му мощи, засвидетелствали Божията милост към него - обикновения човек.

Днес мощите на Св. Димитър Бесарбовски се намират в Патриаршеската църква „Св. св. Константин и Елена“ на хълма „Дялул Патриаший“ в Букурещ, Румъния. Те са пренесени там през 1774 г. по време на първата Руско-турска война и са почитани от населението на цяла Румъния, а светецът се възприема като неин небесен покровител.

Съвсем неслучайно скалният Бесарбовски манастир, който е действащ и в наше време, е посещаван не само от българите, но и от румънци. Почитта на два народа към един светец е нещо, което може да обединява хората не само в християнската им вяра, но и в желанието им да живеят мирно, приятелски, зачитайки общочовешките добродетели на този свят.

Галина ИВАНОВА

IN MEMORIAM

На 12 ноември почина инж. Страхил Костадинов Иванов.

Роден е на 10.06.1934 г. в с. Капатово, Благоевградска област. През 1963 г. завършва специалността „Горско стопанство“ във ВЛТИ.

Работи последователно в Горските стопанства в

Генерал Тошево, гр. Кубрат и Гара Пирин. От 1971 г. до пенсионирането си през 1994 г. е директор на ГС - Петрич, и има голям принос за успешното развитие на горското и ловното дело, запазването на дивечовото богатство и стопанисването на кестеновите насаждения в района на Беласица.

Поклон пред светлата му памет!

На 19 ноември почина инж. Иван Тодоров Васев.

Роден е на 02.08.1952 г. в Панагюрище. През 1978 г. се дипломира в ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“. Работи последователно в ГС - Пазарджик, и ГСК/РДГ - Пазарджик. През 1997 г. е назначен за директор на Тополовото стопанство в Пазарджик. На този пост е до закриването на Стопанството през 2015 г., чито функции се поемат от ДГС - Пазарджик (ЮЦДП - Смолян), където е заместник-директор до пенсионирането си на 01.07.2016 година.

Като директор на Тополовото стопанство

инж. Иван Васев работи за популяризирането на тополовството, а Стопанството става водещо звено за производството на качествен размножителен и посадъчен тополов материал. Обновени и създадени нови топови маточници, популетум, тополова и върбова колекция, генетична банка, сграден фонд и тракторен парк.

В разсадниците са създадени отлични условия за практически упражнения на студенти от ЛТУ и ученици от ПГГС „Христо Ботев“ - Велинград.

Инж. Васев е носител на званието „Лесовъд на годината“ и на Златна значка на ИАГ“.

Поклон пред светлата му памет!

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

Какви задължения има работодателят в случай на масови уволнения

ОТГОВОР: Съгласно § 1., т. 9 от Допълнителни разпоредби на Кодекса на труда (КТ) „Масови уволнения“ са уволненията на едно или повече основания, извършени по преценка на работодателя и по причини, несвързани с конкретния работник или служител. Масово уволнение може да се счита само за предприятия, в които работят повече от 20 работници или служители. В предприятия, в които са наети повече от 20 работници или служители, но не повече от 100, масово уволнение ще е налице, ако се предвижда съкращаване на най-малко 10 работници или служители. В § 1. т.9, б. „а“, „б“ и „в“ на КТ е определен и броят на уволнените работници по описаните по-горе причини за предприятията с различен брой работещи, които се считат за „масови уволнения“. Важно е какъв е броят на прекратените трудови правоотношения за период от 30 дена, като за различните предприятия - с различен списъчен състав на заетите в месеца, предхождащ масовото уволнение, броят на уволненията е различен, за да сме в хипотеза на „масови уволнения“. Броят на наетите лица във фирмата се преценява според списъчния състав на заетите в месеца, предхождащ масовото уволнение. Когато в периодите по букви „а“ - „в“ на т. 9 на § 1 работодателят е уволнил най-малко 5 работници и служители, всяко последващо прекратяване на трудово правоотношение, извършено по преценка на работодателя на други основания и по причини, несвързани с конкретния работник или служител, се взема предвид при определяне на броя на уволненията по букви „а“ - „в“. Съгласно чл. 130 а, ал. 1 от КТ, когато работодателят има намерение да приеме масови уволнения, той е длъжен да започне консултации с представителите на синдикалните организации (СО) и на представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 своевременно, **но не по-късно от 45 дни преди извършването им**, и да положи усилия за постигане на споразумение с тях, за да се избегнат или ограничат масовите уволнения и да се смекчат негативните последици от тях. Редът и начинът за провеждане на консултацията се определят между работодателя, представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 от КТ и представителите на синдикалните организации, ако има такива във фирмата. Независимо от обстоятелството кой е взел решението, довело до масови уволнения, работодателят е

ВЪПРОС: В предприятието, в което работя, предстоят масови уволнения. Искам да знам какви задължения преди да започне да прекратява трудовите договори на работниците има работодателят? И ако има, какви, ако тези прекратявания бъдат при условията на масови уволнения?

длъжен преди началото на консултацията по ал. 1 да предостави писмена информация на представителите на СО и на представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 от КТ, като им предостави информацията относно - **причините за предвижданите уволнения; броя на работниците и служителите, които ще бъдат уволнени, и основните икономически дейности, групи професии и длъжности, към които се отнасят; броя на заетите работници и служители от основните икономически дейности, групи професии и длъжности в предприятието; конкретните показатели за прилагане на критериите за подбор по чл. 329 от КТ на работниците и служителите, които ще бъдат уволнени; периода, през който ще се извършат уволненията; дължимите обезщетения, свързани с уволненията (чл. 130 а, ал. 2 от КТ).** При неизпълнение на задължението на работодателя по ал. 2 представителите на СО и представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 имат право да сигнализират Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ (ИА „ГИТ“) за неспазване на трудовото законодателство - чл. 130 а, ал. 5 от КТ.

В срок от три работни дни, след като е предоставил информацията по ал. 2, работодателят е длъжен да изпрати копие от нея на съответното поделение на Агенцията по заетостта (АЗ) - /чл. 130а, ал. 3 от КТ/. Чл. 130 а, ал. 4 от КТ предоставя възможност на представителите на СО и на представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 от КТ, ако искат, да изпратят на съответното поделение на АЗ становище по предоставената им информация от работодателя във връзка с предвижданите масови уволнения. При неизпълнение на задължението си по ал. 2 на чл. 130 а от КТ работодателят не може да се позовава на обстоятелството, че друг орган е взел решението за масови уволнения. Съгласно ал. 7 на чл. 130 а от КТ предвидените масови уволнения се извършват **не по-рано от 30 дни след уведомяване на АЗ, незави-**

симо от сроковете на предизвестие. Описаното по-горе е задължителна процедура за работодателя преди да прекрати трудовите правоотношения с работниците и служителите, ако в предприятието му предстоят прекратяване на трудовите договори при условията на „масово уволнение“.

Ако работодателят не изпълни задълженията си при „масово уволнение“, описани по-горе и в сроковете, предвидени в КТ, преди да пристъпи към прекратяване на трудовите договори на работниците и служителите представителите на СО и представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2, както и всеки работник имат право да сигнализират ИА „ГИТ“ за нарушаване на трудовото законодателство. ИА „ГИТ“ осъществява цялостния контрол за спазване на трудовото законодателство във всички отрасли и дейности. Контролните органи имат задължение да пазят в тайна поверителните и за служебно ползване сведения, които са им станали известни във връзка с упражняването на контрола. За да предотвратят и да преустановят нарушенията на трудовото законодателство, контролните органи на ИА „ГИТ“ по своя инициатива или по предложение на синдикалните организации могат да предлагат принудителни административни мерки, като дават задължителни предписания на работодателя и длъжностните лица за отстраняване на нарушенията на трудовото законодателство, т.е., ако има някакво неизпълнение на задълженията на работодателя, който извършва „масово уволнение“ без да е изпълнил някое от задълженията си, предвидени в чл. 130 а от КТ, Изпълнителната агенция „ГИТ“ може да му издаде задължително предписание за извършването му, а съгласно чл. 414, ал. 6 от КТ работодателят, който е нарушил разпоредбите на чл. 130 а, ал. 1 и 2 от КТ, се наказва с имуществена санкция или глоба в размер от 1500 до 5000 лв., а виновното длъжностно лице - с глоба в размер от 250 до 1000 лв., за всяко отделно нарушение.

Справка: чл. 7, ал. 2 от КТ; чл. 130 а, ал. 1 - 7 от КТ; чл. 399, ал. 1 КТ; чл. 403, ал. 1 чл. 404, ал.1, т.1 от КТ; чл.414, ал.6 от КТ § 1., т. 9 от Допълнителни разпоредби на КТ.

Димитър НАЙДЕНОВ
юрисл. ФСОГСДП

90 години Природен парк „Витоша“

И по-високо, и по-любимо от Витоша няма

Загледани в артистичния силует на двуглавата планина над столицата, всички ние, гласно или негласно често ѝ се изповядваме в любов. По-красиво това могат да направят поетите, по-интересно - историците, по-практично - туристите, а по-трогателно - децата.

Но всеки един от трите милиона посетители годишно, попаднал в прегръдките на Витоша, остава ѝ верен и благодарен. Тя е вечният символ на София от паметта на века, а 90 г. е защитената територия, стопанисвана с грижа, всеотдайност и обич от Дирекцията на Природния парк „Витоша“. На колектива - хората, които днес са край люлката на Витоша, се пада честта да отбележат достопопътния юбилей и те го направиха по най-перфектния начин.

ДА НАДЗЪРНЕМ
В ИСТОРИЯТА

До XI в. Витоша е наричана Скомос, Скомброс, Скопиос. Галещото ухото име - Витоша, откриваме в съчинението „Български апокрифен летопис“ на неизвестен български летописец. Проф. Димитър Дечев - филолог и историк, тълкува наименованието като тракийско, което се състои от две думи „ви“ (в превод - две) и „тош“ (режа) и визира двувърховата планина, изобразена и на логото на Парка.

През Средновековието, в епохата на Второто българско царство, Витошките простори са център на Българската Мала Света гора със своите 14 обители и общо 40 манастира в подножието ѝ, от които до наши дни са запазени само два - Драгалевският от XIV в. и Кладнишкият от XIX век. Един от културните паметници на България - Боянската църква, е изградена през X в., за да стигнем до включването ѝ през 1979 г. в Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО.

Постъпките за опазване на природните дадености на планината са направени още преди създаването на Парка. През 1893 г. е издадена първата забрана за лов на едър и дребен дивеч, а през 1903 г. са направени опити за отчуждаване на имоти около Владайска река с цел да бъдат запазени водите ѝ.

През 1901 г. на територията на днешния парк е поставена и първата в България туристическа маркировка. През него преминава европейският туристически маршрут Е-4, свързващ Пирините с Алпите, Рила и Пелопонес.

През 1926 г. са отчуждени високите части на планината, като собствениците са обезщетени от държавната хазна. През 1928 г. е създаден Съюз за защита на родната природа с председател проф. д-р Стефан Петков, ботаникът и природозащитник, по чиято идея Съюзът предлага обявяването на първите защитени територии в България - „Витоша“, заедно с двата резервата „Бистришко бранище“ и „Торфено бранище“, „Парангалица“ в Рила и „Горна Еленица - Силкосия“ в Странджа. Така първенецът в България и на Балканите и един от най-старите в Европа - парк „Витоша“, е обявен за защитена територия на 27.10.1934 г. с постановление на Министерството на народното стопанство на площ 6410 ха, обхващащи най-високите части на планината. Създаден една година след Лондонската квалификация за националните паркове, „Витоша“ има всички показатели за категорията „национален“ и е обявен за такъв. Малко по-късно паркът се прекатегоризира като „народен“.

Две години след обявяването на Парка излиза първата Наредба-закон за защита на родната природа, която определя четирите категории защитени територии, включително и „народен парк“. Първият правилник на Народен парк „Витоша“ е написан през 1938 г., като с него се утвърждават разрешителните и забранителните режими, както и режимът за хижи-

Плакет на МЗХ бе връчен на инж. Севдалина Димитрова от зам.-министъра д-р инж. Мирослав Маринов

те. Първият управител е бил лесовъд с висше образование - Георги Малчев. През 1938 г. е направена и първата карта на Народен парк „Витоша“, на която подробно са били означени не само границите, но и браницата, върховете, реките, морените, чешмите и хижите.

През 20-те и 30-те години на XX в. започва строежът на първите хижи на Витоша - „Алеко“, „Момина скала“, „Горски дом“, „Горица“ и много други. Развитието на туризма продължава със издаването на първите пътеводители, благоустройването на планината, изграждането на хижи, заслони и почивни домове. През 1956 г. се построява двуместната въжена линия Драгалевци - Бай Кръстьо, през 1962 г. - кабинковият лифт Княжево - Копитото, а 1968 г. - продължението на първата въжена линия от Бай Кръстьо до Голи връх.

НАСТОЯЩЕТО

Дирекцията на Природния парк „Витоша“ е създадена през 1998 г. към централното горско ведомство.

Слова на признателност за дейността на ПП „Витоша“ изказа председателят на СЛБ проф. д-р Иван Палигоров

През 2000 г. Паркът е прекатегоризиран в „природен“ и понастоящем заема площ 27 079 хектара. На територията му се намират резерватите „Торфено бранище“ - за опазване на най-значителния у нас торфищен комплекс, и „Бистришко бранище“, съхранил стари смърчови гори и каменни реки. Тук са известният Боянски водопад, разположен на 1200 м н.в., Духлата - втората (доскоро първата) най-дълга пещера в България - 18 км, в която протичат 7 подземни реки, 10 витошки върха с

височина над 2000 м, като първенец е Черни връх, каменните реки, наричани морени. От Витоша извира най-дългата река в Югозападна България - Струма.

Витоша е част от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ и е защитена зона по двете европейски природозащитни директиви - за птиците и за местообитанията.

Днес общата дължина на пътеките и алеите на ПП „Витоша“ е над 300 километра. Главните туристически маршрути са 30, а лиф-

товите съоръжения са с обща дължина над 13 километра.

Изключително разнообразно е растителното богатство на Парка - над 1800 вида висши растения, над 500 вида водорасли, над 600 вида гъби, много лишей и мъхове, 32 типа са естествените природни местообитания, сред които тези на каменните реки, сипеите и торфищата, като най-характерни са смърчовите гори, буквите гори и крайречните съобщества. Животинският свят е много богат с ендемити, редки реликтни видове, много земноводни и влечуги, над 230 вида птици, като 120 от тях са гнездящи, 18 вида прилепи, предимно в Боснешкия карстов регион. В Парка се срещат всички видове бозайници. Служителите на Дирекцията са започнали през 2002 г. реинтродукцията на дивата коза, като в момента на територията на Парка се срещат 16 двойки от вида. Сред върнатите в природата на Витоша видове са червеният аполон и европейският лалугер.

Със създаването на Парковата дирекция започва издаването на книги в поредицата „Библиотека „Витоша“, две от тях са отличени в Краков, Полша, на Международния конкурс за най-добрите издания за планини.

Развива се инфраструктурата на Природния парк - Ботаническата алея, Алеята на приизворните торфища, Спортно-информационната алея в м. Игликина поляна, пътеката „Сила и живот“, Алея на билките, Алея на Боснешкия карст, Информационният център на Витоша, Детският екологичен център „Бели брези“, Музеят на мечката и Музеят на совице, Откритата класна стая между селата Чуйпетлово и Боснек - създадени, благодарение на труда на служителите на Дирекцията, подпомогнати от доброволци. Чрез инициативата „Осинови обект“, основана през 2016

г., благодарение на доброволци и донори са изградени много алеи, кътове за отдих и заслони.

ПРАЗНИКЪТ
НА „ВИТОШКИТЕ ЛАЛЕТА“

Енергични и всеотдайни, хората, работещи в ДПП „Витоша“, които ние с любов наричаме „витошки лалета“, на името на красивия символ на планината, подготвиха богата програма за отбелязване на своя юбилей. Фестивал на хвърчилата премина на 12 октомври. На 19 октомври на Витоша бе открит новият Детски приключенско-образователен парк „Бели брези“, изграден с финансовата подкрепа на „Каргил България“ ЕООД. На 26 октомври се проведе поход от м. Златните мостове до Детския екологичен център „Бели брези“.

Поздравителен адрес до ДПП „Витоша“ прочете изпълнителният директор на ИАГ инж. Стоян Тошев

където бе открита чешма, изградена с финансовата подкрепа на Фондация „София - европейска столица на спорта“. На 29 октомври се състоя 6-километров туристически поход, организиран от най-голямата група за нощни преходи „Лунарични разходки“. А изложбата „90 години Природен парк „Витоша“, която бе открита на 27 октомври в Регионалния исторически музей - София, ще остане до 31 януари 2025 година.

В София в залата на Българската академия на науките на 24 октомври 90-годишнината на ПП „Витоша“ бе отбелязана с тържество. Събитието бе уважено от д-р инж. Мирослав Маринов - зам.-министър на земеделието и храните, Васил Терзиев - кмет на Столична община, инж. Стоян Тошев - изпълнителен директор, д-р инж. Анна Петракиева и инж. Росен Райчев - зам. изпълнителни директори, и инж. Димитър Баталов - гл. секретар на Изпълнителната агенция по горите, проф. Иван Палигоров - председател на Съюза на лесовъдите в България, инж. Васил Василев - председател на НЛРС „Съюз на ловците и риболовците в България“, доц. д-р Стоян Стоянов - декан на Факултет „Горско стопанство“ на ЛТУ, директори на държавни предприятия, на регионални дирекции по горите, държавни горски и ловни стопанства, дирекции на природни паркове, кметове на населени места около Витоша, представители на МЗХ, МОСВ, Столична

община, Столична библиотека, Планинска спасителна служба, Български туристически съюз, Регионален исторически музей - София, Шеста районна служба „ПБЗН“, представители на неправителствени организации.

Слова на признателност за професионализма и всеотдайността, с която екипът на Дирекцията работи за опазване на уникалното богатство на защитената територия, отправиха д-р инж. Мирослав Маринов, Васил Терзиев, доц. д-р Ина Анева - научен секретар на БАН, Изпълнителният директор на ИАГ инж. Стоян Тошев даде висока оценка на дейността на Парковата дирекция и поднесе Поздравителен адрес по случай празника.

Проф. д-р Палигоров от името на СЛБ благодари на всички, които са дали и продължават да дават частичка от своя живот за бъдещето на ПП „Витоша“, като подчерта, че в основата на създаването на Парка са стояли и лесовъдите.

Зам.-министърът Маринов връчи на директора на ДПП „Витоша“ инж. Севдалина Димитрова плакет на Министерството на земеделието и храните и прочете поздравителен адрес от министъра Георги Тахов, като подчерта: „Вашият труд е признание за огромната ви ролята в опазването на Природния парк и е знак, че без вас Витоша не би била същата.“

Инж. Димитрова - директор на ДПП „Витоша“, откри най-важните моменти от историята и настоящето на Парка (виж в материала по-горе текстовете Да надзърнем в историята и Настоящето).

На присъстващите бе представен филм на режисьора Андрей Хадживасилев за витошките информационни центрове и музеи.

Инж. Севдалина Димитрова връчи почетни плакети за принос в развитието на ПП „Витоша“ на директори, управлявали парковата администрация от създаването ѝ - инж. Драгомир Дичев, инж. Тома Белев, ланд. арх. Снежана Петрова и д-р инж. Анна Петракиева.

Прочетен бе поздравителен адрес от президента на Република България Румен Радев. Поздравителни адреси бяха получени от министъра на младежта и спорта Георги Глушков, от министъра на околната среда и водите инж. Петър Димитров, от директора на СЗДП - Враца, инж. Ваня Каменова, директора на ЮЗДП - Благоевград, инж. Валентин Чамбов, директора на ЮЦДП - Смолян, инж. Здравко Бакалов, директори на природни паркове, регионални дирекции по горите, държавни горски стопанства, Лесотехническият университет, Националната спортна академия и Планинската спасителна служба.

Концерт бе изнесен от Професионалната танцова формация „Табителни“ и талантилата млада певица София Илиева и нейния вокален педагог Венелина Бонева, чието изпълнение на песента „Хубава си, моя гора“ вдигна на крака присъстващите в залата.

Женя СТОИЛОВА
Снимки: ДПП „Витоша“
и Йордан ДАМЯНОВ

Откриване на паметната чешма, дарение на Парка от Фондация „София - европейска столица на спорта“, в м. Белите брези

Новият приключенско-образователен център „Бели брези“

Фестивал на хвърчилата

Нощен поход на Витоша